

LUKUVIMMA

ERITYISVINKKAAMINEN

Koulutus 11.10.

Riikkamaria Korhonen, Sanataidekoulu Aapeli

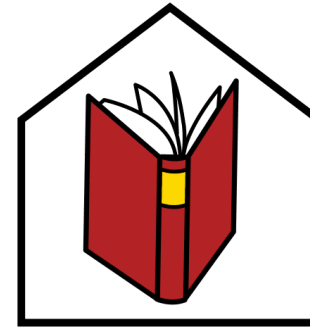
Raija Savinainen, Kuopion kaupunginkirjasto

Mikä fiilis nyt?

Mikä fiilis
erityisvinkkaamisesta?

Koulutuksen sisältö

Lähtökuopissa: ajatuksia alkuun

- Omat kokemukset erityisryhmien kanssa
- Yhteissuunnittelu ryhmän opettajan kanssa
- Työskentelytavat toimivat myös inklusioryhmissä
- Hankkeessa havaittua:
  - Erityisryhmien kanssa työskentely onnistuu parhaiten, kun kokonaisuus suunnitellaan useamman oppitunnin mittaiseksi.

Esim. 2 x tutustuminen ja lukumieltymykset (45 min.)

1 x kirjavinkkaus (45 min.)

1 x kirjastokäynti (90 min.)

Lähtökuopissa: ajatuksia alkuun

- Hankkeessa havaittua:
  - Oppilaisiin tutustumisella on iso merkitys työskentelyn onnistumiselle.
  - Jo yksi tutustumiskerta voi antaa erityisnuorelle paremmat lähtökohdat ottaa vastaan vinkkarin tarjoamat sisällöt.
  - Tukikuvien käyttö työskentelyä jäsentämässä ja kirjastovierailujen tukena

Mitä tykkäät tehdä?

Mitä tykkäät tehdä -kuvat

Tutustumiskerrat: vinkkausaiheiden etsintää

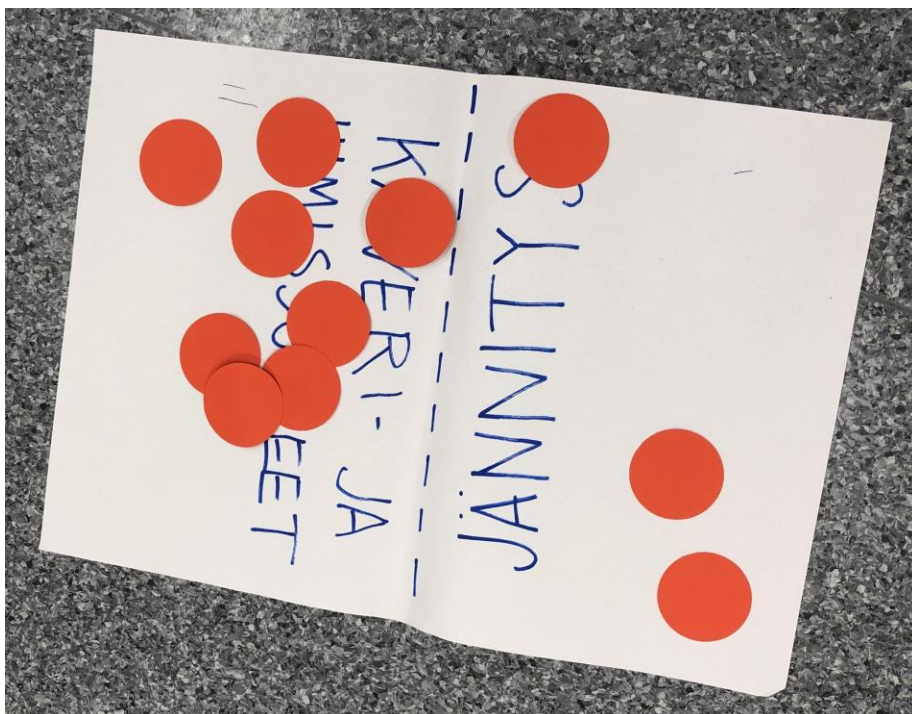
- Mitä tykkäät tehdä?
  - Tutustumista puolin ja toisin
  - Kerätään tietoa ja aiheita kirjavinkkausta varten.
    - Kysy tarkentavia kysymyksiä!
- Mitä tykkäät tehdä? – soveltaminen inklusioryhmissä
  - Opettajan kautta etukäteen tiedustellaan mitä oppilas tykkää tehdä ja pyritään löytämään tähän kirjavinkki.

Tutustumiskerrat: vinkkausaiheiden etsintää

- Lumipallo
  - rentouttaa tunnelmaa
  - saa oppilaat kuuntelemaan ja toimimaan ohjeiden mukaan
  - houkuttaa kommunikointiin ja yhteiseen tekemiseen
- Sanapari
  - oman mielipiteen muodostaminen
  - tarjoaa tietoa vinkkarille kiinnostavista genreistä
    - Ota valokuva tai merkkää muistiin

Kuva sanaparipaperista

KAVERI- JA IHMISSUHTEET /
JÄNNITYS

TOIMINTA / HUUMORI

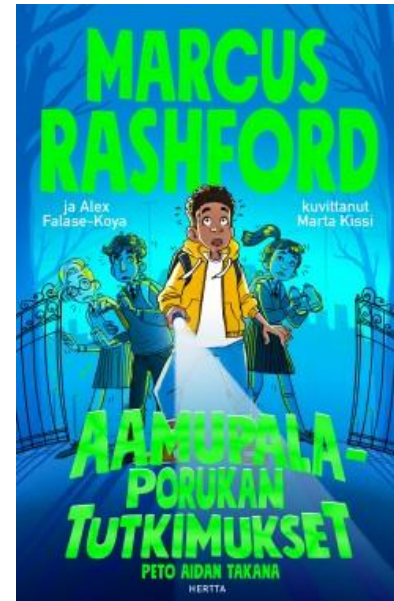
FANTASIA / TIETO

Kuvaparit – kansikuvamieltymykset

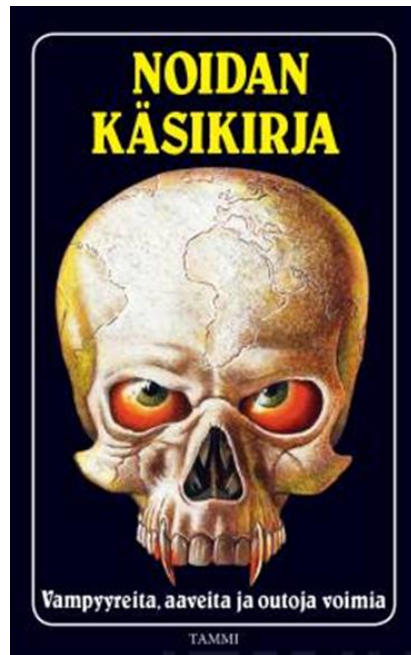
Ympyröi kiinnostavampi.

Kuvaparit – kansikuvamieltymykset

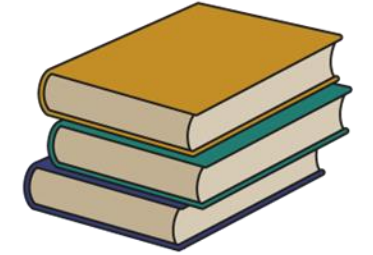
Ympyröi kiinnostavampi.

Kuvaparit – kansikuvamieltymykset

Ympyröi kiinnostavampi.

Kirjavinkkaukset

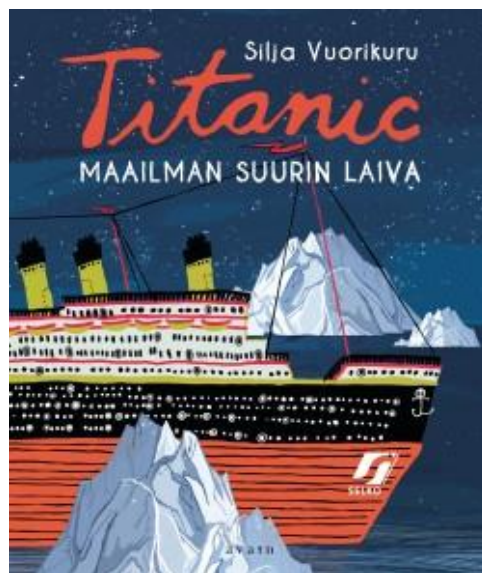
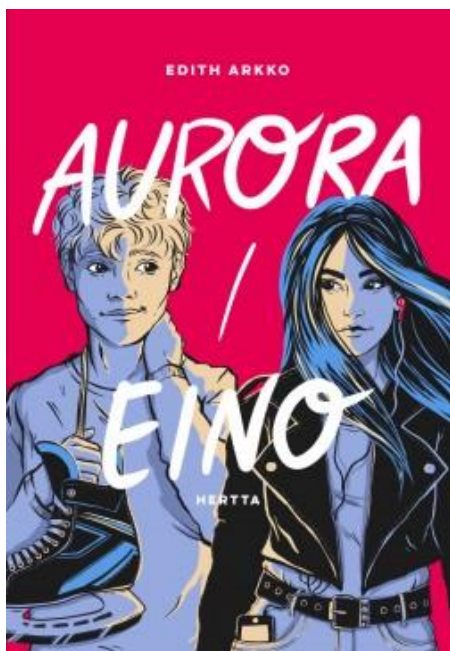

- Aineiston valinta tutustumiskäyntien perusteella; mikä juuri näitä nuoria kiinnostaa
- Yhteissuunnittelu open kanssa; kielitaito, lukutaito ja muut huomioitavat seikat sekä tavoitteet.
- Avaa vinkkauksen rakenne:
  - Vinkattavien kirjojen lukumäärä maltillinen
  - Tiivis vinkkaussisältö
  - Lukunäytteet

Kirjavinkkaukset

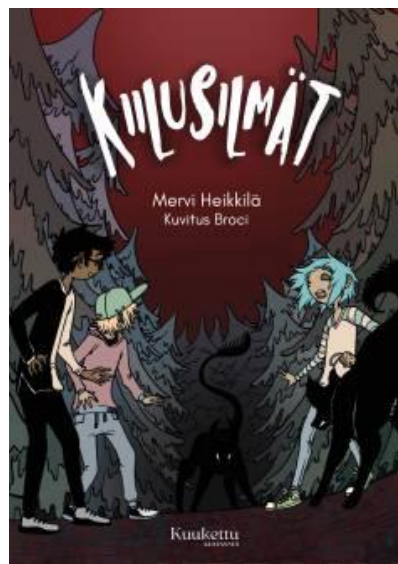
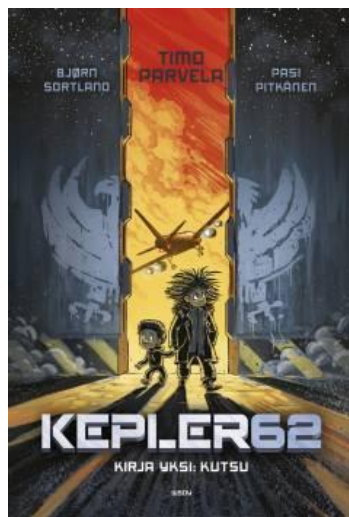
- Selkokirjat

Kirjavinkkaukset

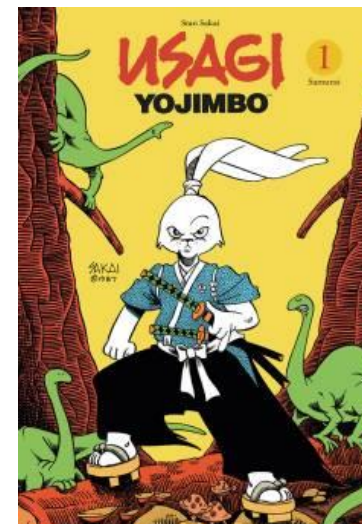
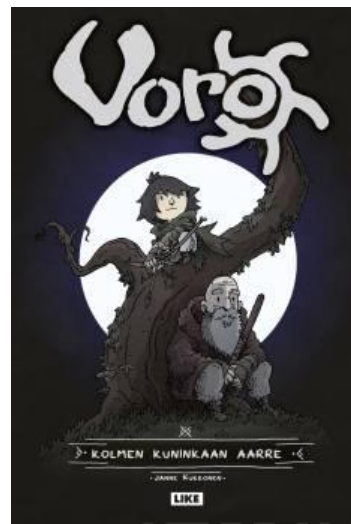
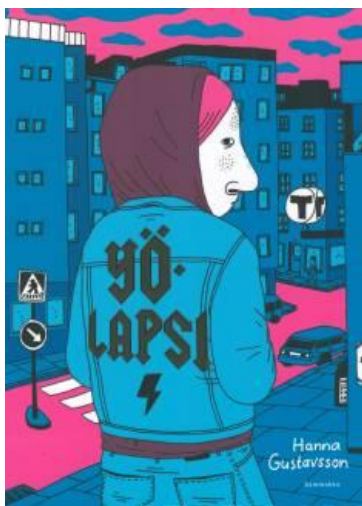
- Helposti luettava kertomakirjallisuus

Kirjavinkkaukset

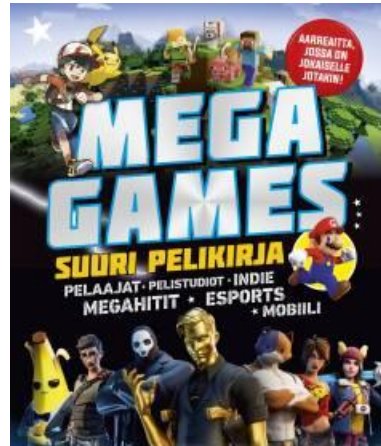
- Sarjakuvat; kuvitus- ja tekstaustyyli

Kirjavinkkaukset

- Tietokirjat voivat olla paksujakin, jos aihe on noussut toiveissa esille ja kirjan rakenne on selkeä.

Kirjastovierailut

Valmistelu:

- Yhteistyö open kanssa - tarpeet ja tavoitteet
- Työkavereiden tiedottaminen
- Vuorossa olevien työnjaosta sopiminen
- Omat tuntemukset: saa jännittää – nuoriakin varmaan jännittää
- Hyödynnä tutustumiskerroilla hankittu tieto
- Vierailun rakenne tukikuvin
- Tukikuvat hyllyihin

- Tavoite: Nuorille jää kirjastosta hyvä mielikuva ja he haluavat tulla toistekin.

Millaisia ovat erityisnuoret?

Millaisia kokemuksia heistä?

Erityisnuoret

- Erilaisuus tarkoittaa, että oppilaalla on kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa haasteita.
- Haasteet voivat johtua:
  - lukivaikeus, eli lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
  - kielenkehityksen häiriö, joka näyttäytyy puheen ja kielen kehityksen viiveenä ja haasteina
  - neuropsykiatriset (nepsy) haasteet, jotka johtuvat aivotoiminnan rakenteellisesta ja toiminnallisesta poikkeavuudesta (ADHD ja ADD, Aspergerin, autismikirjon häiriöt, kehityksellinen kielihäiriö ja Touretten)

Lähde: <https://urly.fi/39dR> , <https://naenepsy.fi/> , <https://www.lukihairio.fi/> , <https://www.kielipolku.info/>
<https://www.eoliitto.fi/tietoa-neuvontaa-ja-vertaistukea/luku-ja-kirjoitusvaikeudet/>

Erityisnuorten kanssa toimiminen

- Yksilön kohtaaminen
- Rauhallinen ja selkeä puhe
- Lyhyet pilkotut ohjeet = ohje vaihe kerrallaan
- Toimintaan palauttaminen
- Positiivinen palaute
- Ei ahnehdita; vähemmän on enemmän. Seuraavilla kerroilla lisää.
- Kirjastovierailulle ja kirjastonkäytön opetukseen tukikuvat

Erityisvinkkariopas

Erityisvinkkariopas

Erityisvinkkariopas:
työtapoja erityisryhmille
vinkkaamiseen

Lukuvimma -hanke
2023 -2024

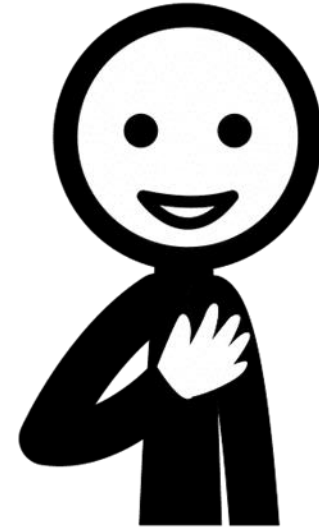
Kiitos!

Raija Savinainen

Kuopion kaupunginkirjasto

raija.savinainen@kuopio.fi

Riikkamaria Korhonen

Sanataidekoulu Aapeli

sanataidekouluuaapeli@gmail.com